

ЗМІСТ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Зміст навчання іноземної мови у вищій школі визначається навчальними планами, державними навчальними програмами і підручниками з цього предмета. Зміст окремих занять конкретизується викладачем з урахуванням визначених завдань, необхідності відображення специфіки предмета, рівня підготовленості та інтересів студентів. Отже, зміст навчання іноземної мови має забезпечити досягнення головної мети – навчити спілкуватися іноземною мовою в межах засвоєного програмного матеріалу. Крім того, він спрямований на формування здатності самостійно здобувати знання, аналізувати, порівнювати, класифікувати та систематизувати отриману інформацію.

Дослідницею С. П. Каричковською встановлено, що послідовність засвоєння компонентів змісту навчання іноземних мов реалізується таким чином: мовні знання → мовні навички → мовленнєві вміння.

Домінанта того чи іншого компонента в процесі навчання залежить від етапу, що визначається за провідним видом навчальної діяльності. Першим етапом навчання іноземної мови є набуття лексичних і граматичних знань, формування та розвиток відповідних лексико-граматичних навичок і вмінь. Наступним кроком є перехід до розвитку мовленнєвих умінь відповідно до запрограмованої тематики, коли відбір навчального матеріалу залежить від прагнення найбільш повно і якісно розкрити зміст пропонованої теми. Набутий на попередніх етапах лексико-граматичний запас і забезпечена можливість його активного вживання передбачає поступове зміщення акценту навчання з мовного тренування на реально-мовленнєву комунікацію, у процесі якої засвоюються додаткові мовні одиниці, пов'язані зі змістом предмета, що вивчається.

Спираючись на погляди з цього питання різних авторів, Гембарук А. С. визначає такі компоненти змісту навчання іноземної мови:

1. Позамовний компонент, елементами якого є сфери спілкування, а також теми та ситуації, що визначаються сферами спілкування.

2. Комунікативний компонент, який включає в себе мовний, мовленнєвий та соціокультурний навчальний матеріал (зміст навчального матеріалу).

3. Процесуальний компонент, тобто процес навчання, в якому і реалізується зміст.

Слід зауважити, що відбір позамовного компонента здійснювався таким чином, щоб забезпечити готовність студентів до використання мови як засобу міжкультурного спілкування, як джерела розвитку їхньої індивідуальності.

Слід відзначити, що основними компонентами змісту навчання іноземної мови виступають:

– *комунікативний компонент*, який включає в себе мовний, мовленнєвий та соціокультурний навчальний матеріал (зміст навчального матеріалу); – *позамовний компонент*, елементами якого є сфери спілкування, а також теми та ситуації, що визначаються цими сферами;

– *процесуальний компонент*, тобто процес навчання, у якому і реалізується його зміст.

Халаджи Ю. В., Єрмакова С.О. розглядають наступні основні компоненти змісту навчання в якості основних:

1) система знань;

2) пізнавальні і мовні дії, що розглядаються як досвід способів діяльності, а також досвід творчої діяльності;

3) система стосунків і якостей особистості, яку розглядають як емоційно-ціннісний досвід.

Першим компонентом змісту взаємозв'язаного навчання іноземній мові і відповідній культурі є система знань, в ході засвоєння якої формується ІКК студентів (усі її складові: лінгвістична, стратегічна, учбова і соціокультурна компетенції).

Другим компонентом змісту взаємозв'язаного навчання іноземній мові і відповідній культурі є пізнавальні і мовні дії студентів на іноземній мові, які

являють собою діяльність що сприяє здобути знання і сприяє розвитку полікультурної мовної особистості студентів і формуванню їх соціокультурної компетенції.

Не менш важливим компонентом є система стосунків особи до себе як до суб'єкта професійної і мовної діяльності, позитивне відношення до світу, до партнерів в міжособистісному і професійному спілкуванні, професійних мотивів і інтересів до вивчення іноземної мови і відповідної культури, а також сукупність особистих якостей студента(інтелектуальних, морально-вольових, ділових).

Слід відзначити, що важливе значення відіграє взаємозв'язок змісту навчання із соціальним замовленням суспільства. У зв'язку зі зміною потреб, фахівці іноземних мов зробили акцент на оволодінні мовленням, що зумовило зосередження основної уваги на формуванні іншомовної комунікативної компетенції.

Література

1. Архангельский С.И. Лекции по теории обучения в высшей школе / С.И. Архангельский. – М. :Высшая школа, 1974. – 384 с.
2. Гембарук А. С. Компоненти змісту навчання іноземної мови як загальноосвітнього предмета / А. С. Гембарук // зб. наук. праць УДПУ імені Павла Тичини. – 2007. – С.50-55.
3. Каричковська, С. П. Зміст навчання іноземної мови у вищих педагогічних навчальних закладах України. / Каричковська С. П. // Педагогіка формує творч. С. 173-178.
4. Халаджи Ю. В. Основные компоненты содержания обучения иностранному языку в вузе / Ю. В. Халаджи, С. А. Ермакова.// наук. пр. Донец. нац. техн. ун-ту. Сер. Педагогіка, психологія і соціол. – 2011. – Вип. 10. – С. 169-173.
- 5.